

28 Kasım 2010 pazar gecesi başlayan Wikileaks fırtınası, sitenin sözcüsü Julian Assange'ın tutuklanıp serbest bırakılmasıyla yeni bir dönemece girdi. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın dünyanın dört bir yanındaki diplomatları tarafından kaleme alınan 250 bini aşkın iç yazışmayı parça parça yayınlamaya başlayan internet sitesi, küresel iktidar odaklarının siyasi, hukuki ve ticari baskıları altında yayını sürdürmeye çabalıyor.

Gelişmelerin seyri ise herkesin kafasını karıştırıyor. Türkiye ve dünya kamuoyunda 'bunun yine ABD'nin bir oyunu çıkacağına' ilişkin yaygın bir inanış var. Çokça tartışılan bir husus da, Wikileaks'in geçen ağustos ayında ABD'nin Afganistan ve Irak'ta yaptıklarına ilişkin çok daha ağır belgeler açıklamasına karşın konunun bir süre sonra 'ustalıkla' gündemden düşürülmesi ve sonuçta hiçbir şeyin değişmemesi.

Açıkçası benzer her olaya getirilen 'ABD komplosu' inanışının temelinde biraz da bu ülkeye atfedilen 'ilahi güçler' yatıyor. "Dünyaya her anlamda egemenliğini ilan etmiş bir ülke, nasıl olur da yarattığı ve yaygınlaşmasına ön ayak olduğu internetteki 'bir avuç insana' karşı bu kadar aciz duruma düşer?" İşte bu sorunun yanıtını bulamamak insanları kuşkulandırıyor ve 20. yüzyıl paradigmaları üzerinden değerlendirme yapan zihinler, tüm bu gelişmelerin ABD'nin bilgisi dahilinde olduğu kanaatine varıyor. Hatta geleneksel medyadaki kimi programlara katılan yorumcular, "bu kadar sıkı korunan bir sisteme nasıl olup da girildiğine" akıl sır erdiremediklerini söylüyorlar. Ancak İnternet üzerinde geliştirilen ağ teknolojisi ve yaratılan bilgilenme, sosyalleşme ve paylaşım ortamı sayesinde, artık böyle bir sızma ve yayın mümkün olabilir. Aslında söz konusu yorumcular da bu hususları birbirilerine değil çocuklarına sorsalar doğru yanıtlara ulaşabilirler.

Çünkü İnternet kültürüyle yoğrulan bu genç kuşak, kendinden önceki kuşağın mirasını reddederek kendi oluşturdukları değerlerle yaşama yolunu seçiyor. Ve geleneklerle çatıştıkları her noktada da, onu aşacak yöntemleri bu kültür sayesinde geliştiriyorlar. Örnek mi? 10 yıl önce eğlence dünyasını alt üst eden Napster'i hatırlar mısınız? Dünyanın her yerinden milyonlarca insanın şarkı, film ve oyunları eğlence endüstrisinin pahalı tüketim mekanları yerine internette ücretsiz indirebilmesini sağlayan bir servisi Napster. Endüstrinin devleri durumun farkına varıncaya kadar birkaç sene geçti ancak yangın büyümeye başlayınca hukuk yoluyla cezalandırıldı. Peki ne oldu? Birkaç sene sonra onun yerine geliştirilen The Pirate Bay'e yerleşik hukuk da fayda etmedi ve yangın daha da büyüdü. Milyonlar yüz milyon oldu. Bu yangını söndürebilmek uğruna mevcut hukuk kuralları bile değiştirildi. Sonuç: The Pirate Bay sitesi hâlâ aktif! Site bir kaç ay içinde kapansa da önümüzdeki dönemde yerini alacak alternatiflerine karşı eğlence endüstrisinin kendini savunacak gücü kalmadı. Yani internet, kullanmayı bileni vezir bilmeyeni de rezil edecek bir ağ.

2010'A DAMGASINI VURAN WIKILEAKS BİR ABD KOMPLOSU MU? YOKSA...

Bu sanal ağ üzerindeki kullanıcıların içerik üretimi ve paylaşımı, sosyal medyalar sayesinde daha da güçleniyor. İnternet kuşağı bu yeni medyaların sosyalleşme dinamikleri sayesinde kendilerini daha özgür hissediyor. Bu da onlara, geleneksel düzenle çatışabilme cesaretini veriyor. Böyle bakıldığında ABD'nin dünyanın süper gücü olması, onu rezil etmeyi kafaya takmış 'bir avuç insan' açısından bir sorun değil hatta bir 'prestij' meselesi!

Wikileaks olayına dönecek olursak, geçen ağustos ayında yayınlanan Irak ve Afganistan'da 'yanlışlıkla' avlanan masum insanlara ilişkin kuşku götürmeyecek açıklıkta videolar, dünya kamuoyunda neredeyse hiç etki yapmadı. Ancak bu defa olay farklı; o zaman çok sınırlı olan kamuoyu ilgisi, 28 Kasım'dan beri tavana vurmuş durumda ve eksilmeden sürüyor. Üstelik konjonktür de Wikileaks lehine geliyor. Geçtiğimiz haftalarda PayPal, MasterCard ve Visa'nın ticari kaynaklarını kesmesi ve Assange'ın tecavüz suçuyla tutuklanması kamuoyunda Wikileaks'i mağdur konumuna düşürdü. 'Bir süper gücün bir avuç insanla neden bu kadar uğraştığına' anlam veremeyenlerin kafalarındaki kuşku arttı ve Wikileaks algısı olumluya doğru kaymaya başladı. (21. yüzyılın derin gerçeklerden ziyade yüzeysel algılar çağı olduğunu da unutmayalım!)

Gelişmelerden Amazon, PayPal, Visa ve MasterCard gibi firmaları sorumlu tutan Wikileaks destekçileri bu firmalara siber saldırılar düzenliyor ve onbinlerce insan da internet sitelerinde ve sosyal medyalarda Wikileaks belgeleri ile ilgili güncel haber ve bilgileri birbirleriyle paylaşarak olayın etkisini kaybetmemesine çabalyorlar! Assange ise Time Dergisi'nin 'Yılın İnsanı' anketinde ilk sırayı aldı. Derginin tercihini Facebook kurucusundan yana kullanmasına karşın aldığı kamuoyu desteği onu internet kuşağının küresel kahramanı olmaya doğru götürüyor. Gelineen noktada, siyasetle hiç ilgisi olmayan gençlerin bile her geçen gün sanal dünyada şiddeti artan bu hareketliliğe destek verdiği görülüyor.

Elbette Wikileaks'in tek başına istenilen etkiyi yaratmaması olasılık dahilinde. Ancak üzerinde düşünülmesi gereken şey, bunun anında sonuca bağlanacak tek bir olay değil bir birikim süreci olduğu. Benzeri her olayla artacak bu birikimin zamanla bir değişime yol açması kaçınılmaz. Artık yönetici kuşaklar için değil interneti yok saymak ondan uzak durmaya çalışmanın bile olanağı kalmadı. Çünkü benzeri her olayla üzerlerindeki baskı artacak ve bu yeni kuşağın talepleri kaosa yol açacak.

Bitirirken George Orwell'in '1984' romanında dünyadaki herşeyi izleyen ve kontrol eden Büyük Birader kehanetinin karamsarlığına kapılmış olanlara Aldous Huxley'in 'Cesur Yeni Dünya' romanında, kendisine "Mutsuz olmayı mı istiyorsun?" sorusunu soran diktatöre karşı "Mutsuz olmayı değil mutsuz olabilme hakkımı istiyorum!" yanıtıyla kafa tutan genci hatırlatalım.

